

הלכות עירובין

(שים לב: שו"ת עירובין עודכן ויצא במהדורה שיטת נפרד משו"ת שבת)
מבחן בהלכות עירובין / תשרי תשס"ד

הוראות לנבחן:

- א. נא לציין באופן ברור על מחברת הבחינה את נושא הבחינה: "שבת ועירובין", "שבת בלבד", או "עירובין בלבד".
- ב. בהלכות עירובין עליך לענות על חמש שאלות. רק חמש שאלות ראשונות יבדקו.
- ג. כל תשובה יש לכתוב בהרחבה, להביא את המקורות מן הגמרא והראשונים, ובמידת הצורך לפרט את האפשרויות ולנמק ולסכם את פסק ההלכה.
- ד. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא (מחברת מרושלת או כתובה בכתב בלתי קריא לא תבדק).

1. בסימן שמו סע' ג כתב הרמ"א: "ולכן מותר ליקח מפתח מכרמלית שלפני גינה לפתוח ולנעול ולהחזיר המפתח אליו (טור), ובלבד שלא יהא ביניהם אסקופה שהיא רשות היחיד, כגון שהיא גבוה עשרה ורחבה ארבעה, או שיש לה שני מחיצות מן הצדדין שהם רחבים ארבע ומשקוף עליה רחבה ארבע, דאז הוי רשות היחיד אע"פ שאינה גבוה עשרה. א. כתוב בהרחבה את הרקע ההלכתי עליהם מוסבים דברי הרמ"א. ב. כתוב מה הקשה המגן אברהם על לשון הרמ"א: "שתי מחיצות מן הצדדים", ואלו דעות אחרונים הביא ה"ביאור הלכה" ליישב הקושיא.

2. בעירובין דף נא א: "אמר רב אחא בר יעקב המעביר ד' אמות ברשות הרבים אינו חייב עד שמעביר הן ואלכסון".
א. כתוב את הדעות שהביא הטור להלכה זו. ומה פסק המחבר בשו"ע.
ב. האם המדידה של ד' אמות "הן ואלכסון" חלה גם במקום מוקף מחיצות של ד' טפחים על ד' טפחים להחשיבו לרשות היחיד?

3. בזמננו נהוג שהרבנות המקומית או רב האזור מזכה את "עירובי החצרות" לכל בני החצר. א. כתוב באופן מפורט (הלכה למעשה), כיצד עורכים את "עירובי החצרות" וכיצד מזכים אותו לכל בני החצר.
ב. מתי הזמן הראוי לברכת "אשר קדשנו במצוותיו וציונו על מצות עירוב". ומתי הזמן הראוי לאמירת הנוסח: "בהדין עירובא" וכו' (הרחב את הבעיות והספיקות שעורר המ"ב והביאור הלכה בנושה זה).

4. ירושלים תו"ק כיום ב"ה גדולה הרבה מארבעת אלפים אמה ומוקפת בעירובי חצרות אדם המתגורר באחד הישובים הסמוכים לירושלים במרחק של אלף אמה מחוץ לעיר האם לדעתך יוכל להלכך מביתו שבכפר אל תוך העיר (לאותם השטחים המוקפים בצורת הפתח) גם למקומות ולשכונות הרחוקות יותר מאלפיים אמה מביתו שבכפר.

5. כתוב והסבר בהרחבה את המושגים הבאים: א. ביטול הרשות. ב. שכירות הרשות. ג. שאילת מקום. באילו אופנים מבצעים אותם, וכיצד.

6. "צורת הפתח" מהי? כתוב את פרטי הדינים עליהם יש להקפיד בצורת הפתח.

מבחן בהלכות עירובין / ניסן תשס"ה

עליך לענות על חמש שאלות. כל תשובה יש לכתוב בהרחבה בציון המקורות מן הגמרא, הראשונים והפוסקים, כולל הרקע הכללי עליו נסובה השאלה ובמידת הצורך לפרט את האפשרויות לנמק ולסכם את פסק ההלכה. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא.

(באייר תשס"ה יצאה מהדורה חדשה של שו"ת היכל שלמה עירובין יחד עם הלכה שנונה, להלן יצויין בסוגריים מראה המקום של התשובות והוא מתייחס לכתוב במהדורה החדשה. מומלץ שלא להשתמש במהדורה הישנה המודפסת כחלק מהלכות שבת כי השינויים רבים).

- 1) בסימן שסו פסק המחבר "הבית שמניחין בו העירוב אין צריך ליתן פת". א. כתוב בהרחבה ענין גביית הפת לערובי חצרות (סי' שסו סע' א).
- ב. מה הסיבה לפטור מליתן פת את הבית שבו מונח העירוב. והאם הפטור לבעל הבית מלהשתתף בפת הוא גם באופן שבביתו אין פת אחר מלבד הפת שהביאו יושבי החצר? (סימן שסו סע' ג).
- 2) ישראל / ים וגוי / ים המתגוררים בבתים נפרדים או בחדרים נפרדים בבית אחד, בחצר, כתוב את האופנים בהם: א. מותר לטלטל בלא שום תיקון. ב. יש צורך בתיקון, ומהו? (סימן שפב סע' טו).
- 3) השנה ערב פסח יחול בשבת, האם מותר להניח את שירי החמץ הנמצאים ברשות היחד לתוך ידו של גוי העומד ברשות הרבים, וידו מושטת לתוך רשות היחיד? ומה הטעם? (סי' שמז).
- 4) "גדר חיה" העשויה מצמחיה, האם נחשבת למחיצה להתיר בטלטול? כתוב בהרחבה ובמדויק את דרישות ההלכה לכך (סי' שסב סע' א).
- 5) שני איסורי שבות: הולכה פחות פחות מד' אמות בר"ה, והוצאה מרשות הרבים לכרמלית, איזה איסור מהשניים חמור ומה נפקא מינה להלכה (סוף סי' שמט).
- 6) הנותן עירוב תחומין במקום שהוקף לדירה אך חרבו הדיורין והמחיצות קיימות, מהיכן מודדין לו תחום אלפיים אמה? כתוב את הדעות השונות ופסק הפוסקים (סי' תח סע' ב).

מבחן בהלכות עירובין / מנחם אב תשס"ה

הוראות לנבחן:

- א. נא לציין באופן ברור על מחברת הבחינה את נושא הבחינה: "שבת ועירובין", "שבת בלבד", או "עירובין בלבד".
- ב. בהלכות עירובין עליך לענות על חמש שאלות. רק חמש שאלות ראשונות יבדקו.
- ג. כל תשובה יש לכתוב בהרחבה, להביא את המקורות מן הגמרא והראשונים, ובמידת הצורך לפרט את האפשרויות ולנמק ולסכם את פסק ההלכה.
- ד. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא (מחברת מרושלת או כתובה בכתב בלתי קריא לא תבדק).

(המציין ב* מלמד שנמצא בשו"ת רק החל מגירסא 5.1, ומכל מקום אפשר למצוא את התשובות במדור שו"ת חדשות, אם כי עפ"י רוב אפשר היה לענות אף על שאלות אלו לאור כל המובא במהדורה 5).

1) בסימן שמו כתב המחבר "ולהחליף דרך מקום פטור ברשויות דרבנן" וכו'.
א. הסבר את המושג ופרט את דיני "מקום פטור" (ראה בשו"ת סי' שמה סע' יט).
ב. הסבר מהו "להחליף דרך מקום פטור", ואת פסק ההלכה (ראה בשו"ת סי' שמו סע' א).
ג. כותל שבין שתי חצירות גבוה י' ואינו רחב ד' האם מותר להחליף מזו לזו ולהכניס לבית? (ראה בשו"ת סי' שמו בתשובה לשאלה: רשות היחיד של ראובן וכו').

2) בסימן שסב הביא הטור והשו"ע "מחיצת בני אדם" (ראה בשו"ת סי' שסב סע' ז)
א. פרט כמה דוגמאות שהובאו בגמ' בענין מחיצת בני אדם, (הביאם הבית יוסף).
ב. מה דין מחיצת בני אדם מהלכים?
ג. כתוב את מגבלות השימוש ב"מחיצת בני אדם", למסקנת הפוסקים.

3) קבוצת מטיילים שבתה בהר-גבעה שהיא מוקפת ב"תל המתלקט" מכל הרוחות מדין "גוד אסיק", התל (מששת ימי בראשית), גדול מבית סאתיים, ואין בו דיורין. אנשי הקבוצה מעונינים לטייל ולטלטל בשבת בכל שטח ההר, מה עליהם לעשות באופן מינימלי כדי לאפשר הטלטול בכל שטח ההר? (*ראה בשו"ת סי' שנח סע' ח)

4) מהי: "עיר המובלעת בתוך תחום מדתו". מהי צורת מדידת התחום במקרה זה? (ראה בשו"ת סי' תח סע' א: אם כלתה מידתו בסוף העיר).

5) שלולית או בריכת מים, הנמצאות בחצר מוקפת מחיצות והיא רשות היחיד. האם מותר לטלטל בשטח החצר? ציין (פרט) סוגי מים שונים, גודל הבריכה ועומקה (ראה בשו"ת סי' שנח סע' יא).

6) שתי חצרות סמוכות זו לזו, ואין דריסת רגל ביניהם, בחצר אחת גר גוי, ובחצר השניה גרים שני יהודים שערבו ביניהם ערובי חצרות, האם מותר להוציא ולהכניס מחצר זו לזו דרך חלון או פתח או דרך המבוי - פרט (ראה בשו"ת סי' שפב סע' ג).

מבחן בהלכות עירובין / חשון תשס"ו

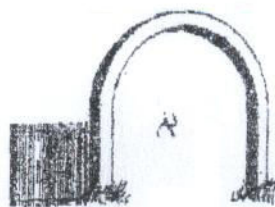
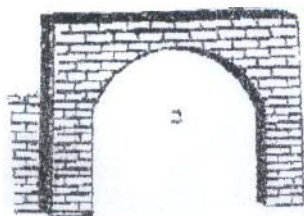
(המצויין ב* מלמד שנמצא בשו"ת רק החל מגירסא 5.1, ומכל מקום אפשר למצוא את התשובות במדור שו"ת חדשות, אם כי עפ"י רוב אפשר היה לענות אף על שאלות אלו לאור כל המובא במהדורה 5).

1) הגמרא בעירובין דף קא א: אמר רבי יוחנן ירושלים אלמלא דלתותיה ננעלות בלילה חייבין עליה משום רשות הרבים"

- א. כתוב פרטי הדינים המגדירים רשות הרבים לשיטות השונות (ראה בשו"ת סי' שמה סע' ז, ואפשר להוסיף גם את המובא שם בסע' ח-ט)
  - ב. עיר גדולה ובה רחובות רחבים משש עשרה אמה ומתגוררים בה יותר מששים ריבוא בני אדם, העיר מוקפת חומה סביב סביב, ויש לה רק פתח אחד יחיד, האם נדרש התנאי של "דלתותיה ננעלות בלילה"? (ראה שם בסע' ז בעניין הצורך ברחוב מפולש. וממילא פשוט שאם יש רק שער אחד אין זה רה"ר ושוב אין צריך דלת ננעלת ודי בצורת הפתח, אך ראה שם שמפרש"י משמע שפלטיא - רחבה של עיר ששם מתקבצין לסחורה, אינה צריכה להיות מפולשת).
- 2) חפץ המונח ברשות הרבים וצרכים לטלטלו יותר מד' אמות.
- א. כתוב אפשרות לדעת הפוסקים המתירים לכתחילה
  - ב. כתוב אפשרות בהם מותר רק בצורך גדול
  - ג. פרט והרחב החילוקים שבין האפשרויות הנ"ל (ראה הכל בשו"ת סי' שמט סע' ג-ד).

3) "שכירות הרשות"

- א. מהי שכירות הרשות? (ראה בשו"ת סי' שפב סע' א וסע' יב)
  - ב. מתי ובאלו מקרים חייבים לשכור רשות (שם סע' א, ג, *יב, טו, כ)
  - ג. כיצד שוכרין (שם סע' יב)
  - ד. מתי ראוי לשכור ביחס לעירובי החצרות (*ראה שם סע' א בעניין האם יש חובה לשכור לפני שמערבין)
- 4) צורת הפתח העשויה כקשת (כזה:)

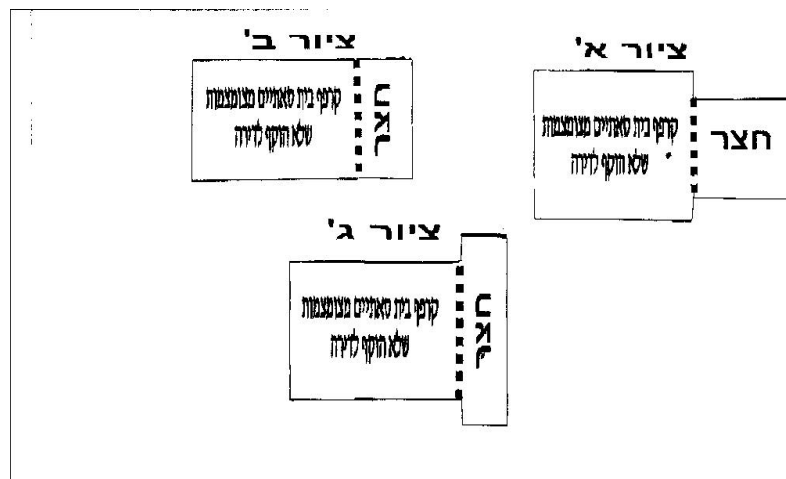

- א. כתוב האם כשרה לערוב (*ראה בשו"ת סי' שסב סע' יג)
  - ב. מקור ההלכה (שם)
  - ג. האם יש מקום לחלק בין ציור א לציור ב (החילוק בין הציורים אינו בו נפק"מ לנידון דידן וממילא לא הובא בב"י ובפוסקים. נראה ששאלה זו מטעה ואינה מחומר הבחינה).
- 5) "עירובי חצרות"
- א. היכן המקום הראוי להניח את עירובי החצרות (ראה בשו"ת סי' שסו סע' ג)
  - ב. האם מותר ובאלו מקרים לשנות את מיקום עירובי החצרות (שם)
- 6) "עיבורי העיר"
- א. מהו עיבור העיר? (ראה בשו"ת סי' תח סע' א)
  - ב. האם אומרים "עיבור העיר לחומרא" (שם)
  - ג. מהי המחלוקת בין המחבר לרמ"א (בשעת המבחן נטען בפני הבוחן שאין מחלוקת בזה בסי' תח, והבוחן השיב שאכן המחלוקת היא בסימן אחר שלא

בחומר. נראה שהכוונה לסימן שצח סע' ה, ואולי אף למחלוקות בסעיפים אחרים
שם, ואכמ"ל כי זו שאלה מכשילה).

מבחן בהלכות עירובין / ניסן תשס"ו

1. ארבע רשויות לשבת:
  - א. כתוב את ההגדרות ההלכתיות לארבע רשויות (ראה בשו"ת סימן שמה)
  - ב. כתוב אפשרות לבית העומד ברשות הרבים אשר על פי ההלכה תוכו כרמלית ועל גגו מלמעלה רשות היחיד (שם בשו"ת סע' טו)
  - ג. כתוב אפשרות לבית העומד ברשות הרבים, אשר תוכו רשות היחיד ועל גגו מלמעלה – לדעת מרן – כרמלית ופוסקים אחרים חולקים, ומה הטעם בענין זה (שם בשו"ת סע' טז).

2. בסימן שס"ב סעיף ב' פסק המחבר: "תל שגבוה ה' (טפחים) והשלימו לעשרה שעשה עליו מחיצה גבוה ה' (טפחים) חשובה מחיצה לטלטל".
  - א. האם קיימת מגבלה במרחק שבין המחיצה לבין קצה התל (הוכח והרחב גם מדיני קרפף שלא הוקף לדירה) ((ראה בשו"ת שם)).
  - ב. האם התל האמור צריך להיות זקוף כמחיצה, או שמא אפילו אם התל "מתלקט" בשיפוע? (ראה שם) כתוב את הידוע לך על הדינים של "תל המתלקט" (ראה עוד בס' שנח סע' ב-ז, ח).

3. חצר שהרבה בתים פתוחים לתוכו, אסרו חכמים לטלטל מן הבתים לחצר (סימן שסו). כתוב מה היתה סיבת החכמים לגזור את איסור הטלטול, ומה היתה מהות התקנה להתיר הטלטול? (ראה בשו"ת סי' שסו סע' א).

4. מהו דין "שכירו ולקיטו" של בעל הבית, הנאמר בסימן שפ"ב – כתוב בהרחבה את הנושא עליו מתיחסת הלכה זו (ראה בשו"ת סי' שפב סע' יב).

5.
  - א. תל טבעי (שלא נוצר בידי אדם) שאין בו דורות, הגבוה מד' רוחותיו מעל עשרה טפחים, האם נחשב לרשות היחיד להתיר בטלטול? (ראה בשו"ת סי' שנח סע' ח).
  - ב. המניח ערובי תחומין על גבי תל טבעי כנ"ל מהיכן ימדוד אלפיים אמה של תחום השבת? (ראה בשו"ת סי' תח סע' ב).

6. קרפף בית סאתיים מצומצם, וחצר הסמוכים זה לזה, ונפרצה הגדר המפרידה ביניהם, מהו דין הקרפף ודין החצר, בצירים דלהלן: (ראה בשו"ת סימן שנח סע' יג. צירים ב' וג' מוסברים שם במ"ב צד וכמובא בשו"ת *ויש להוסיף את שעה"צ ס"ק צא עבור ציור א').

מבחן בהלכות עירובין / תמוז תשס"ו

ענה 5 מתוך 6

1. כתוב פרטי הדינים של "צורת הפתח", המרחקים בין קנה לקנה והשיטות השונות למקום ההקף (ראה בשו"ת סי' שסב סע' יא).
2. "קרפף" שלא הוקף לדירה מה צריך לעשות כדי להפכו ל"מוקף לדירה", כתוב את האפשרויות השונות (ראה בשו"ת סי' שנח סעיפים ב-ז).
3. בסימן שמו סע' א כתב המחבר "ולהחליף דרך מקום פטור ברשויות דרבנן יש אוסרים ויש מתירין". כתוב: א. הגדרת "מקום פטור" ודיניו (ראה בשו"ת סי' שמה סע' יח-ט). ב. כתוב במדויק את תנאי ההלכה והאופן שבו יסכימו המתירין הנ"ל להחליף ברשויות דרבנן לכתחילה ממש (סוג המקום וצורת ההחלפה) (ראה בשו"ת סי' שמו סע' א, וראה שם בשעה"צ ס"ק ז שאם הניח מעט במקום פטור אף הראב"ד האוסר מתיר).
4. בית הסמוך לרשות הרבים, אדם רוצה להוציא ידו מחוץ לחלון ביתו לאויר רשות הרבים, ובידו חפץ כל שהוא. או שעון ענוד על ידו. כתוב: א. האם מותר להוציא ולהכניס לכתחילה לכל הדעות. ב. האם יש הבדל בגובה החלון מגובה קרקע רשות הרבים. ג. האם ישנה דעה המחמירה באופן שהוא, לאסור עליו להחזיר ידו פנימה (ראה בשו"ת סי' שמח. ובאשר לשעון על היד, ולחלק א של השאלה ראה בשו"ת חדשות).
5. גביית הפת לצורך "עירובי חצרות". א. כמות הפת, והאם צריכה להיות שוה פרוטה. ב. האם ישנה אפשרות לפטור את אחד הדיירים מלהשתתף בפת. ג. מה עושים עם ערובי החצרות לאחר הגבייה (ראה בשו"ת סי' שסו מסע' ג עד סע' טו).
6. אדם המתגורר במרכז עיר גדולה יותר מארבעת אלפים אמה באורכה וברחבה, רוצה לילך מחוץ לעיר למרחק גדול מאלפיים אמה. מה יעשה? והאם מותר לו לחזור באיזה אופן אל ביתו בשבת (ראה בשו"ת סי' תח סע' א).

מבחן בהלכות עירובין / חשון תשס"ז

הוראות לנבחן:

א. שם הנבחן יירשם במחברת אך ורק במקום המיועד. נא לציין באופן ברור על מכברת הבחינה את נושא הבחינה: "שבת ועירובין", "שבת בלבד", או "עירובין בלבד".
ב. בהלכות עירובין חמש שאלות (מתוך שש) – חובה. רק חמש תשובות ראשונות יבדקו. אין הקפדה על סגר השאלות, אך להקפיד לציין בראש הבשורה את מספר השאלה.
ג. יש לכתוב בהרחבה על הנושא המרכזי בו עוסקת השאלה, בציון המקורות מן הגמרא, ראשונים, והפוסקים, במדת הצורך לפרט את האפשרויות, לנמק, ולסכם את פסק ההלכה.
ד. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא. (מחברת מרושלת או כתובה בכתב בלתי קריא לא תיבדק).

1. בסימן שמה סעיף ה' כותב המחבר: "מבואות הרחבים ט"ז אמה ומתקצרים בקצתן ואין בהם ט"ז אמה י"א שאם ארכן לאורך רשות הרבים הרי הם רשות הרבים".
כתוב: א. פרטי המידות והתנאים להגדרת רשות הרבים. ב. האם המבוי האמור – לדעת המחבר – מפולש משני צידיו לרשות הרבים, או אפילו רק אם מפולש מצד אחד. ג. האם יש מידת רוחב מינימום – למבוי הנ"ל, המתקצר מט"ז אמה. (ראה בשו"ת סי' שמה סע' ה-ט).

2. בסימן שמו סעיף ג' כתב הרמ"א כמה פרטים בדין אסקופה, פעמים שיש לאסקופה מחיצות ופעמים שיש לה גם תקרה. כתוב: א. באילו אופנים חולקת האסקופה רשות לעצמה. ב. איסקופה שבין רשות היחיד לכרמלית, והדלת שלפני האסקופה נפתחת פנימה לרשות היחיד. כתוב באיזה אופן אסור להכניס המפתח אל הדלת מעיקר הדין, ובאיזה אופן אסרו החכמים רק מחמת גזירה. [דיני פי תקרה יורד וסותם]. (ראה בשו"ת סי' שמו סע' ג במקרה ב').

3. בענין "עירובי החצרות" שעושים באמצעות גבייה, זיכוי. יש לברך ברכת עירוב, כתוב דיון הלכתי הידוע לך בנושא זה המובא בהרחבה אצל הפוסקים. (ראה בשו"ת סי' שפב סע' טו).

4. שתי חצרות סמוכות זו לזו, מופרדות בגדר, אין דריסת רגל ביניהם. ופתחי החצר פונות אל מבוי מתוקן בתיקוני מבואות, בחצר אחת גר גוי שלא שכרו את רשותו, בחצר השניה גרים שני יהודים שערבו ביניהם "ערובי חצרות". האם מותר להוציא ולהכניס מחצר זו לחצר זו, דרך חלון, פתח, או דרך המבוי. – פרט. (ראה בשו"ת סי' שפב סע' ג).

5. קבוצת מטיילים יהודים שכרה חדרים ללינה בבית מלון שהרבה מן החדרים מושכרים לגויים, האם ישנה אפשרות לטלטל חפצים מחדר לחדר דרך המסדרון? ומה הן ההכנות הדרושות לכך במקום שאין ערוב כללי. (ראה בשו"ת סי' שפב סע' ב).

6. המניח עירוב תחומין בבית שבעיר שהיתה בעבר מלאה דיורין ומוקפת חומה, ועתה היא חריבה, והחומה סביב שלימה, מהו תחום הליכתו בשבת? (ראה בשו"ת סי' תח סע' ב).

מבחן בהלכות עירובין / ניסן תשס"ז

הוראות לנבחן:

- א. הנבחן ירשום במחברת אך ורק במקום המיועד. נא לציין באופן ברור על מחברת הבחינה את נושא הבחינה: "שבת ועירובין", "שבת בלבד", או "עירובין בלבד".
- ב. בהלכות עירובין חמש שאלות (מתוך שש) - חובה. רק חמש תשובות ראשונות יבדקו. אין הקפדה על סדר השאלות, אך להקפיד לציין בראש התשובה את מספר השאלה.
- ג. יש לכתוב בהרחבה על הנושא המרכזי בו עוסקת השאלה, בציון המקורות מן הגמרא, ראשונים, והפוסקים, במדת הצורך לפרט את האפשרויות, לנמק, ולסכם את פסק ההלכה.
- ד. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא. (מחברת מרושלת או כתובה בכתב בלתי קריא לא תיבדק).

שאלות

1. כתוב מקרים ואפשרויות בהם הטלטול בשבת ברשות הרבים יותר מד' אמות - א. מותר לכתחילה (ראה בשו"ת סי' שמט סע' ג-ה לענין פחות פחות מד"א ע"י כמה בנ"א. ב. לא עוברים או לא מתחייבים באיסור תורה. (*ראה בשו"ת החדשות ס' שמט).
2. "קרפף שלא הוקף לדירה", גדול מבית סאתיים, מה הם האפשרויות והפעולות הנדרשות להתיר הטלטול בקרפף. (ראה בשו"ת סי' שנח סע' ב-ז).
3. מחיצת רשות היחיד שנבנתה בשבת, באילו אופנים הותר הטלטול ברשות. (ראה בשו"ת סי' שסב סע' ג).
4. בריבוע, אורך האלכסון גדול מצלע הריבוע, באילו הלכות (עירובין) בא לביטוי - "מדידת האלכסון". ובאיזה אופן נחלקו הפוסקים האם מחשבים את האלכסון. (ראה בשו"ת סי' שמט סע' א-ב).
5. אין משנים את מקום הנחת "עירובי החצרות" מבית לבית, "מפני דרכי שלום", כתוב שיטות הראשונים בהבנת הענין, והנפקא מינה לדינא (ראה בשו"ת סי' שסו סע' ג).
6. שלולית או בריכת מים, הנמצאת בשטח מוקף במחיצות, האם מותר לטלטל השטח הסגור, פרט את האפשרויות בסוג המים, בגודל הבריכה ועומקה. (ראה בשו"ת סי' שנח סע' יא).

מבחן בהלכות עירובין / תמוז תשס"ז

הוראות לנבחן:

- א. שם הנבחן יירשם במחברת אך ורק במקום המיועד. נא לציין באופן ברור על מחברת הבחינה את נושא הבחינה: "עירובין בלבד".
- ב. בהלכות עירובין חמש שאלות (מתוך שש) - חובה. רק חמש תשובות ראשונות יבדקו. אין הקפדה על סדר השאלות, אך להקפיד לציין בראש התשובה את מספר השאלה.
- ג. יש לכתוב בהרחבה על הנושא המרכזי בו עוסקת השאלה, בציון המקורות מן הגמרא, ראשונים, והפוסקים, במדת הצורך לפרט את האפשרויות, לנמק, ולסכם את פסק ההלכה.
- ד. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא. (מחברת מרושלת או כתובה בכתב בלתי קריא לא תיבדק).

שאלות

1. בסימן שמה סעיף ח' כותב המחבר "מבואות הרחבים ט"ז אמה ומתקצרים בקצתן ואין בהך ט"ס אמה י"א שאם ארכן לאורך רשות הרבים הרי הם רשות הרבים" כתוב: א. פרטי המידות והתנאים להגדרת רשות הרבים. ב. האם המבוי האמור – לדעת המחבר - מפולש משני צידיו לרשות הרבים, או אפילו רק אם מפולש מצד אחד. ג. האם יש מידת רוחב מינימום – למבוי הנ"ל: המתקצר מט"ז אמה.
2. כתוב פרטי הדינים של "צורת הפתח" המרחקים בין קנה לקנה, והשיטות השונות למקום ההיקף. (ראה בשו"ת סי' שסב סע' י)
3. "קרפף" שלא הוקף לדירה, מה צריך לעשות כדי להפכו ל"מוקף לדירה", כתוב את האפשרויות השונות. (ראה בשו"ת סי' שנח סע' ב-ז)
4. גביית הפת לצורך "עירובי החצרות".
  - א. כמות הפת, והאם צריכה להיות שוה פרוטה. (ראה בשו"ת סי' שסו סע' ג)
  - ב. האם ישנה אפשרות לפטור את אחד הדיירים מלהשתתף בפת. (כנ"ל)
  - ג. מה עושים עם ערובי החצרות לאחר הגבייה. (שם סע' א)
5. קבוצת מטיילים יהודים שכרה חדרים ללינה בבית מלון שהרבה מן החדרים מושכרים לגויים, האם ישנה אפשרות לטלטל חפצים מחדר לחדר דרך המסדרון? ומה הן ההכנות הדרושות לכך במקום שאין ערוב כללי. (ראה בשו"ת סי' שפב סע' כ)
6. המניח עירוב תחומין בבית שבעיר שהיתה בעבר מלאה דיורין ומוקפת חומה, ועתה היא חריבה, והחומה סביב שלימה, מהו תחום הליכתו בשבת? (ראה בשו"ת סי' תח סע' ב)

מבחן בהלכות עירובין / חשוון תשס"ח

הוראות לנבחן

- א. נא לציין באופן ברור על מחברת הבחינה את נושא הבחינה: "שבת ועירובין", "שבת בלבד", או "עירובין בלבד".
- ב. בהלכות עירובין עליך לענות על חמש שאלות. רק חמש שאלות ראשונות יבדקו.
- ג. כל תשובה יש לכתוב בהרחבה, להביא את המקורות מן הגמרא והראשונים, ובמדת הצורך לפרט את האפשרויות ולנמק. ולסכם את פסק ההלכה.
- ד. נא להקפיד על כתיבה מסודרת וכתב קריא, (מחברת מרושלת או כתובה בכתב בלתי קריא לא תיבדק).

שאלות

1. "כלל אמר רבי שמעון בן אלעזר: כל אויר שתשמישו לדירה כגון דיר וסוהר מוקצה וחצר, אפילו בית חמישה כורים... מותר. וכל דירה שתשמישה לאויר כגון בורגנים שבשדות, בית סאתים מותר, יתר מבית סאתים אסור" (עירובין דף כב' א').
  - א. כתוב דיני קרפף שלא הוקף לדירה. (ראה בשו"ת סי' שנח סע' א).
  - ב. מה הסתפק ב"ביאור הלכה" בדיון מחסן מקורה של תבואה? (שם)
2. רשות היחיד של ראובן סמוכה לרשות היחיד של שמעון, בהפרדה מלאה של גדר אשר גובהה מעל עשרה טפחים ועוביה פחות מד' טפחים.
  - א. האם מותר להעביר חפצים בשבת מרשות ראובן לרשות שמעון? (ראה בשו"ת סי' שמו סע' א).
  - ב. מה דינה והגדרתה ההלכתית של הגדר? (שם)
  - ג. אדם העומד על המחיצה-הגדר, האם יכול לקבל חפצים מרשות ראובן ולהעבירם לרשות שמעון? (שם).
3. "המושיט מרשות היחיד לרשות היחיד ורשות הרבים באמצע, חייב. ואפילו הושיט למעלה מאויר רשות הרבים" (רמב"ם פרק יג' מהלכות שבת הלכה ח')
שתי עגלות משא עומדות סמוכות זו לזו – במרחק מסוים, ברשות הרבים, כתוב את דינו של ה"זורק" או ה"מושיט" ממשאית זו לזו דרך רשות הרבים. האם יש הבדל בגובה העגלות (מתחת לעשרה טפחים או מעל עשרה טפחים)? האם יש הבדל בין אם העגלות עומדות לאורך רשות הרבים או לרחבו? (ראה בשו"ת סי' שמו סע' א)
4. היכן המקום הראוי להנחת "עירובי החצרות", מפני מה אין ראוי לשנות את מקום הערוב מבית לבית? (*ראה בשו"ת סי' שסו סע' ג)
5. מחיצות רשות היחיד שנבנו בשבת, כתוב ההלכה בהיתר הטלטול וההוצאה בשבת.
  - א. בנעשתה לכתחילה (במזיד או בשוגג) (ראה בשו"ת סי' שסב סע' ג)
  - ב. במחיצה שהיתה קיימת ונפלה בשבת, ותיקנוה בשבת. (שם)
6. האם לפרטי ההלכה של "קרפף" שהוקף לדירה או לא הוקף לדירה, המופיעות בסימן שנ"ח, ישנם השלכות ל: "עירובי תחומין"? (ראה בשו"ת סי' תח סע' ב)

הוראות לנבחן

- א. ענה על שש שאלות.
- ב. השאלות המסומנות ב * הן חובה, וניקודן גבוה יותר.
- ג. הבא את המקורות מהגמ', הראשונים והשו"ע.
- ד. נא לכתוב בכתב יד ברור וקריא, כתב יד שאינו ברור לא יבדק.

שאלות

- א. * כתוב את גדרי רשות היחיד, לגבי הנושאים הבאים:
1. מספר המחיצות. (ראה בשו"ת סי' שמה סע' ב).
  2. המחיצות, לעניין להצטרף לשיעור. (שם)
  3. חורי רה"י (*ראה בשו"ת החדשות)
  4. אויר רה"י (*ראה בשו"ת החדשות)
  5. בית שקיריו משלימו לעשרה (ראה בשו"ת סי' שמה סע' טו)
  6. עמוד שהניח עליו טרסקל (*ראה בשו"ת החדשות)
- ב. מה דין מחיצה, בפרוץ מרובה על העומד? בפרוץ כעומד? ומה הדין "בצורת הפתח"? היכן זה מועיל? (ראה בשו"ת סי' שסב סע' ח וסע' י).
- ג. מה דין "מחנה" ומה דין "שיירא" לעניין עירוב? מה דינו של מחנה צבאי בימינו? מה הדין לדעתך, האם גוי שביניהם אוסר? (*ראה בשו"ת סי' שסו סע' ב וראה גם בשו"ת החדשות)
- ד. מה הדין בכלתה מדת אלפיים אמה- לפני העיר, בתוכה, לאחריה, ובתוך העיבור? (ראה בשו"ת סי' תח סע' א)
- ה. כיצד עושים ערובי חצרות? על ידי מה אפשר לזכות? איך מזכים? (ראה בשו"ת סי' שסו סע' ט)
- ו. מה דין דירת עכו"ם בחצר? מכורה או שכורה? מה התיקון לכך? מה הדין בישראל שאינו שומר תו"מ? (*ראה בשו"ת סי' שפב סע' יב וראה גם בשו"ת החדשות)
- ז. * הגדר "מקום פטור". מה הדין בנמצא בכרמלית, ברה"י, בין רה"ר לרה"י? האם מותר להעביר מרשות לרשות דרך "מקום פטור"? מה דין עמוד גבוה י' טפחים, בכרמלית? (*ראה בשו"ת סי' שמה סע' יט וסי' שמו סע' א וראה גם בשו"ת החדשות)
- ח. * מה דין קרפף, שלא הוקף לדירה? מה התיקון לכך? (ראה בשו"ת סי' שנח סע' א וסע' ב-ז)